

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΘΗΒΩΝ και ΛΕΒΑΔΕΙΑΣ

ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΓ' - Η' ΛΟΥΚΑ (12-11-2017)

Η ΧΑΡΟΥΜΕΝΗ ΕΛΕΗΜΟΣΥΝΗ

(Β' Κορ. 9, 6-11)

Στις 13 Νοεμβρίου κάθε χρόνο γιορτάζει η Εκκλησία μας την μνήμη του αγίου Ιωάννου του ελεήμονος, πατριάρχου Αλεξανδρείας, που έζησε και έδρασε στα μέσα του έκτου και στις αρχές του εβδόμου αιώνα μ. Χ. Εξελέγη πατριάρχης την τελευταία δεκαετία της ζωής του. Διακρίθηκε για την ποικίλη ποιμαντική δράση του, αλλά κυρίως για το τεράστιο και μεγαλεπήβολο φιλανθρωπικό του έργο. Το έργο αυτό υπήρξε τιτάνιο και πρωτοποριακό όχι μόνο για τα δεδομένα της εποχής του αλλά και για τα σημερινά. Ωχριούν μπροστά του τα κράτη πρόνοιας, με τις πάμπολλες ψυχρές υπηρεσίες υγείας, περίθαλψης, κοινωνικής πολιτικής. Γιατί καμιά από αυτές τις υπηρεσίες δεν διαθέτει τα αστείρευτα ταμεία της δικής του αγάπης. Πτωχούς, αστέγους, επαίτες, πρόσφυγες, πεινασμένους, αδικημένους τους ονόμαζε «κυρίους και αυθέντας του» και θεωρούσε τον εαυτό του «ευτελή δούλον των δούλων του Θεού». Οι βιογράφοι του αναφέρουν ότι σίτιζε καθημερινώς 7.500 ενδεείς. Έκτισε νοσοκομεία, πτωχοκομεία, πανδοχεία και εννέα μαιευτικές κλινικές! Λόγω αυτής της τεράστιας επίδοσης του στην ελεημοσύνη επονομάστηκε «Ελεήμων».

Το αποστολικό ανάγνωσμα που διαβάστηκε σήμερα είναι σχετικό με την μνήμη και το έργο του μεγάλου αυτού αγίου. Το ανάγνωσμα αυτό το διαβάσαμε και πριν από πέντε Κυριακές, αφού το προβλέπει το τυπικό της Εκκλησίας μας να διαβάζεται κάθε χρόνο στις αρχές του χειμώνα, που οι ανάγκες των πτωχών αδελφών πολλαπλασιάζονται και η Εκκλησία καλείται να τις αντιμετωπίσει με αυξημένες προσφορές. Ας αναλύσουμε μερικά χωρία του.

«Ο σπείρων φειδομένως, φειδομένως και θα θερίσει». Ο Παύλος παραβάλλει εδώ την ελεημοσύνη με σπόρο. Δεν λέγει εκείνος που δίδει, αλλά εκείνος που σπέρνει. Όταν σπέρνεις, μη λυπάσαι τον σπόρο που θα ρίξεις. Όσο λιγώτερο σπόρο ρίχνεις, τόσο λιγώτερο καρπό θα πάρεις.

Να μιλήσουμε με οικονομική φρασεολογία, όσο μικρότερες επενδύσεις κάνεις, τόσο μικρότερα κέρδη θα έχεις. Όσες λιγώτερες καταθέσεις κάνεις στην τράπεζα, τόσο λιγώτερο τόκο θα πάρεις.

Γνωρίζει ο Παύλος ότι ενδιαφερόμαστε κυρίως για αύξηση του πλούτου μας και όχι για να ανακουφίσουμε τους άλλους και μας λέγει ότι ο σωστός τρόπος για να πλουτίσουμε είναι η ελεημοσύνη, η οποία είναι επένδυση με αιώνια κέρδη και απολαβές. «Ο ελεών πτωχόν δανείζει Θεόν» (Παροιμ. 19,17). Κι αφού δανείζεις τον Θεό, είναι σίγουρο ότι όχι μόνο δεν θα χάσεις το κεφάλαιο σου, αλλά και θα το πολλαπλασιάσεις. Άνετα και χωρίς αγωνίες και φόβους, μήπως δεν ανταποκριθεί σωστά ο δανειολήπτης σου.

«Εκαστος καθώς προαιρείται τη καρδιά, μη εκ λύπης ή ανάγκης». Ο καθένας ας δίνει σύμφωνα με την προαίρεσή του. Ο Θεός σέβεται την ελευθερία του αλλά και την ωριμότητά του. Δεν ζητά κάτι που είναι πιο πάνω από την πνευματικότητά του. Αλλά μη κάνεις την ελεημοσύνη με λύπη ή αναγκαστικά, επειδή έτσι επιτάσσει ο Κύριος. «Ϊλαρόν γαρ δότην αγαπά ο Θεός». Με χαρά, με όρεξη, με πάθος πρέπει να γίνεται η ελεημοσύνη. Κάθε αρετή βέβαια πρέπει να έχει την σφραγίδα της χαράς. Να μη γίνεται από υποχρέωση

και από ανάγκη. Ειδικά όμως η ελεημοσύνη. Βεβαίως κάποτε συναισθηματικά είμαστε χάλια και δεν έχουμε διάθεση για τίποτα. Εκεί θα πιέσουμε τον εαυτό μας να κάνει το σωστό και ο Θεός το εκτιμά αυτό σαν μαρτύριο προς χάριν του. Ο άγιος Χρυσόστομος παρατηρεί στο σημείο αυτό ότι είναι υπόθεση κέρδους η ελεημοσύνη. Όταν καταθέτεις στην τράπεζα χαίρεσαι και μάλιστα όσο περισσότερα καταθέτεις, τόσο και περισσότερο χαίρεσαι.

«Δυνατός δε ο Θεός πάσαν χάριν περισσεύσαι εις υμάς, ίνα εν παντί πάσαν αυτάρκειαν έχοντες». Μη φοβάσαι ότι θα γίνεις πτωχός. Θα τα φέρει ο Θεός να έχεις συνεχώς αυτάρκεια. Έχει τη δύναμη και τη θέληση να το κάνει αυτό. Δεν θα σου λείψει τίποτα και ποτέ απ' όσα χρειάζεσαι. «Πλούσιοι επώχευσαν και επείνασαν οι δε εκζητούντες τον Κύριον ουκ ελαττωθήσονται παντός αγαθού» (Ψαλμ. 33,11) ψάλλει η Εκκλησία μας κάθε φορά που τελείται αρτοκλασία, για να μας θυμίσει το θαύμα που έκανε ο Χριστός και χόρτασε 5.000 άνδρες χωρίς τα γυναικόπαιδα που τους συνόδευαν με πέντε άρτους και δύο ιχθύς. Αυτός που έχει μαζί του «τον τρέφοντα ολόκληρη την οικουμένην», λέγει ο άγιος Χρυσόστομος ερμηνεύοντας αυτό το θαύμα, να μη φοβάται τίποτα.

«Περισσεύητε εις παν έργον αγαθόν». Έχει ουράνια φιλοσοφία αυτή η ευχή του Παύλου. Δεν εύχεται περίσσεια πλούτου και υλικών αγαθών, αλλά έργων αγαθών. Και αγαθά έργα δεν κάνει ο πλούσιος υλικά, αλλά ο πλούσιος πνευματικά. Μας λέγει η Παλαιά Διαθήκη ότι ο Νάβαλ είχε 3.000 πρόβατα και χίλια κατσίκια και δεν έδωσε τίποτα στον Δαβίδ, που ήταν εμπέριστατος τότε, διότι τον καταδίωκε ο Σαούλ. Η γυναίκα του όμως Αβιγαία έδωσε (Α΄ Βασ. 25 κεφ.). Ας θυμηθούμε στο σημείο αυτό και την χήρα των Σαρεπτών, που φιλοξένησε τον Ηλία, έχοντας μόνο ελάχιστο αλεύρι και λάδι.

Ο προσεκτικός μελετητής του αποστόλου Παύλου παρατηρεί και σε άλλα σημεία πόσο επιμένει ο Παύλος στα αγαθά έργα. Μιλά πάντα στις επιστολές του για μεγάλα δογματικά θέματα αλλά συγχρόνως και για πρακτικά. Αυτά είναι αλληλένδετα και αλληλοπεριχωρούνται. Τα μεν δεν καταργούν τα δε. Συμπλέκονται και συνυφαίνονται. Έτσι στην προς Τίτο επιστολή του (3,8-15), συν τοις άλλοις λέγει τα εξής ενδιαφέροντα: «Πιστός ο λόγος και περί τούτων βούλομαι σε διαβεβαιούσθαι, ίνα φροντίζωσι καλών έργων προΐστασθαι οι πεπιστευκότες τω Θεώ» (στιχ. 8). Και πιο κάτω γράφει: «Μανθανέτωσαν και οι ημέτεροι καλών έργων προΐστασθαι εις τας αναγκαίας χρείας, ίνα μη ώσιν άκαρποι» (στιχ. 14).

Αυτό το αποστολικό ανάγνωσμα, από την προς Τίτο επιστολή, επέλεξε η Εκκλησία μας για τις τρεις Κυριακές των Πατέρων των Οικουμενικών Συνόδων Α΄, Δ΄ και Ζ΄ που έχει το κάθε εκκλησιαστικό έτος. Οι Κυριακές αυτές είναι κατ' εξοχήν δογματικές εορτές. Κι όμως η Εκκλησία μας τονίζει με το ανάγνωσμα αυτό ότι μαζί με το δόγμα είναι απαραίτητα και τα καλά έργα. Αυτά τα δύο είναι που μας σώζουν αλλά και αυτά που μας βοηθούν να αντιμετωπίσουμε τους αιρετικούς. Η ορθοδοξία χωρίς την ορθοπραξία είναι αποκρουστική και απάνθρωπη. Δεν θέλγει τους καλοπροαιρέτους και δεν απωθεί τους αιρετικούς.

«Καθώς γέγραπται· εσκόρπισεν, έδωκεν τοις πένησιν· η δικαιοσύνη αυτού μένει εις τον αιώνα». Το έχει αποκαλύψει ο ίδιος ο Θεός στον 111° ψαλμό ο ελεήμων σκορπίζει κυριολεκτικά στους πτωχούς τα υπάρχοντά του και όμως η δυνατότητα για αγαθοεργία, συνεπώς και ο πλούτος του, παραμένει αμετάβλητη συνεχώς. «Μακάριοι οι ελεήμονες» λοιπόν, «ότι αυτοί ελεηθήσονται (Μαθθ. 5,7)». «Η γαρ κρίσις ανέλεος τω μη ποιήσαντι έλεος» (Ιακ. 2,13).

Αρχιμ. Μελέτιος Απ. Βαδραχάνης